

Εἰς τὴν Κυριακὴ τῆς Ἀποκρῆς

Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς

1. Τὴν περασμένη Κυριακὴ ἡ Ἐκκλησία ἐμνημόνευε τὴν ἀπερίγραπτη φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐμᾶς πού παρουσιάζεται μὲ τὴν παραβολὴ τοῦ σεσωσμένου Ἀσώτου. Τὴν σημερινὴ Κυριακὴ διδάσκει περὶ τῆς μελλούσης φρικωδεστάτης κρίσεως τοῦ Θεοῦ, χρησιμοποιώντας μία καλὴ τάξι καὶ ἀκολουθώντας τίς προφητικὲς φωνές· διότι, λέγει, «θα σοῦ ψάλω, Κύριε, ἔλεος καὶ κρίσι», καὶ «μία φορὰ ἐλάλησε ὁ Θεὸς καὶ ἄκουσα τὰ δύο αὐτά, ὅτι τὸ κράτος εἶναι τοῦ Θεοῦ καὶ ἰδικό σου, Κύριε, τὸ ἔλεος, διότι ἐσὺ θ' ἀποδώσης στὸν καθένα κατὰ τὰ ἔργα του».

2. Τὸ ἔλεος λοιπὸν καὶ ἡ μακροθυμία προηγεῖται τῆς Θείας κρίσεως. Πραγματικὰ ὁ Θεός, ἔχοντας καὶ περιέχοντας κατ' ἑξοχὴν ὅλες τίς ἀρετές, καὶ ὄντας συγχρόνως δίκαιος καὶ ἐλεήμων, ἐπειδὴ τὸ ἔλεος δέν συμβαδίζει μὲ τὴν κρίσι, σύμφωνα μὲ τὸ γραμμένο, «νά μὴ εὐσπλαγχνισθῆς πτωχὸ κατὰ τὴν κρίσι», εὐλόγως ὁ Θεὸς κατένειμε τὸ καθένα στὸν καιρὸ του· τὸν παρόντα καιρὸ τὸν ὥρισε γιὰ τὴν μακροθυμία, τὸν μέλλοντα γιὰ τὴν

ἀνταπόδοσι. Γι' αὐτὸ τὰ τελούμενα στὴν Ἐκκλησία ἢ Θεία Χάρις διέθεσε κατὰ τέτοιον τρόπο, ὥστε ἐμεῖς ἀντιλαμβανόμενοι τοῦτο, ὅτι τὴν συγγνώμη γιὰ τὰ ἁμαρτήματα λαμβάνομε ἀπὸ τὰ ἐδῶ συμβαίνοντα, νά σπεύσωμε, ὅσο ζοῦμε ἀκόμη στὸν παρόντα βίον, νά ἐπιτύχουμε τὸ αἰώνιο ἔλεος καὶ νά καταστήσουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας ἀξίους τῆς Θείας φιλανθρωπίας. Διότι ἐκείνη ἡ κρίσις, ἡ τελευταία, εἶναι ἀνηλέητος γι' αὐτόν πού δέν ἔδειξε ἔλεος.

3. Περὶ τῆς ἀπερίγραπτης λοιπὸν γιὰ μᾶς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ ὁμιλήσαμε μόλις πρὸ ὀλίγου. Σήμερα δὲ θὰ μιλήσουμε περὶ τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ περὶ τῆς φρικωδεστάτης κρίσεως καὶ περὶ ὅσων θὰ συμβοῦν κατ' αὐτὴν ἀπορρήτως- πράγματα πού ὀφθαλμὸς δέν εἶδε καὶ οὐς δέν ἤκουσε καὶ πού δέν ἀνέβηκαν στὴ σκέψι ἀνθρώπου, ἂν αὐτὴ εἶναι ἀμέτοχη Θείου Πνεύματος, πού ὑπερβαίνουν ὄχι μόνο τὴν ἀνθρωπίνην αἴσθησι, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀνθρώπινο νοῦ καὶ λόγο. Διότι, ἂν καὶ αὐτός πού μᾶς διδάσκει γιὰ ὅλα αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνος πού γνωρίζει τὰ πάντα καὶ πρόκειται νά κρίνῃ ὅλη τὴ γῆ, ἀλλὰ συγκαταβαίνει πρὸς τὴν δυναμικότητα τῶν διδασκομένων, προσφέροντας τοὺς λόγους συμμέτρους πρὸς αὐτὴν. Γι' αὐτὸ εἰσάγονται ἀστραπὴ καὶ νεφέλες, σάλπιγξ καὶ θρόνος καὶ τὰ ὅμοια μὲ αὐτά, ἂν καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ἐπαγγελία Του περιμένουμε καινοὺς οὐρανοὺς καὶ καινὴ γῆ, ἀφοῦ τὰ παρόντα θὰ παρέλθουν.

4. Ἄν δὲ αὐτὰ καὶ μόνο λεγόμενα, μάλιστα δὲ λεγόμενα συγκαταβατικῶς, γεμίζουν τὴν ψυχὴ τῶν συνετῶν ἀκροατῶν μὲ φρίκη καὶ δέος, ποιὸς θὰ βαστάσῃ τότε πού θὰ τελοῦνται τὰ ἴδια τὰ πράγματα; Πόσο ἄξιοι πρέπει νά εἴμαστε στά ἅγια σπουδάσματα καὶ στὴν εὐσέβεια, ὅταν προσδοκοῦμε τὴν παρουσία τῆς ἡμέρας τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὴν ὁποία, ὅπως λέγει ὁ θεῖος Πέτρος, «οἱ μὲν οὐρανοὶ πυρακτωμένοι θὰ διαλυθοῦν, τὰ δὲ στοιχεῖα καιόμενα θὰ λειώσουν, ἐνῶ ἡ γῆ καὶ τὰ κτίσματα πού ὑπάρχουν σ' αὐτὴν

θα κατακαοῦν;». Πρὶν δὲ ἀπὸ αὐτὰ θα πραγματοποιηθῆ ἡ σκληρὴ παρουσία καὶ ἐπήρεια τοῦ Ἀντιχρίστου κατὰ τῆς πίστεως, ἡ ὁποία, ἂν δὲν ἐκολοβωνόταν ἐπιτραπεῖσα γιὰ λίγον χρόνον, δὲν θα σωζόταν κανένας ἄνθρωπος, ὅπως λέγει ὁ Κύριος στὰ εὐαγγέλια. Γι' αὐτὸ παραγγέλλει στοὺς μαθητὰς Του «ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν παρακαλώντας ὅλον τὸν καιρὸ, γιὰ νὰ καταξιωθῆτε ν' ἀποφύγετε ὅλα ὅσα πρόκειται νὰ συμβοῦν καὶ νὰ σταθῆτε ἐμπρὸς στὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου».

5. Βέβαια ὅλα ἐκεῖνα εἶναι γεμάτα ὑπερβολικὴ φρίκη, ἀλλὰ γι' αὐτοὺς πού δαπανοῦν τὸν βίον τους σὲ ἀπιστία καὶ ἀδικία καὶ ῥαθυμία ἀπειλοῦνται ἀκόμη δεινότερα ἀπὸ αὐτά, καθὼς λέγει ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος· «τότε θα κλαύσουν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς». Φυλὲς δὲ τῆς γῆς εἶναι αὐτοὶ πού δὲν ἐπειθάρχησαν στὸν ἐλθόντα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, πού δὲν ἀναγνωρίζουν καὶ δὲν ἐπικαλοῦνται τὸν οὐράνιο Πατέρα οὔτε ἀνεβάζουν πρὸς αὐτὸν τὸ γένος διὰ τῆς ὁμοιότητος τῶν ἔργων. Λέγει πάλι ὅτι «ἡ ἡμέρα ἐκείνη θα ἐπέλθει σὰν παγίδα σὲ ὅλους ὅσοι κάθονταν ἐπάνω στό πρόσωπο τῆς γῆς, δηλαδή σ' ἐκείνους πού μὲ τὴν κραιπάλη καὶ μέθη, μὲ τίς τρυφὲς καὶ τίς βιωτικὲς μέριμνες εἶναι προσηλωμένοι στὴ γῆ καὶ στὰ γήινα καὶ ἔχουν προσκολληθῆ ὀλοσχερῶς στὰ φαινόμενα κατὰ τὴν αἴσθησι λαμπρά, στὸν πλοῦτο, στὴ δόξα καὶ στὴν ἡδονή. Πραγματικὰ μὲ τὴν λέξι «πρόσωπο τῆς γῆς» αἰνίχθηκε τὸν φαινομενικῶς χαρῶπο χαρακτῆρα της, ἐνῶ μὲ τὴν λέξι «κάθονται» ὑπονοεῖ τὴν ἐπιμονὴ καὶ ἐνδόμυχη προσήλωσι. Μὲ τοὺς λόγους δὲ αὐτοὺς συνάπτει πρὸς τοὺς ἀσεβεῖς αὐτοὺς πού ἀμάρτησαν ἀμετανοήτως ἕως τὸ τέλος, ὅπως προεῖπε καὶ ὁ Ἡσαΐας, ὅτι «θα πάρουν φωτιὰ οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ συγχρόνως, καὶ δὲν θα ὑπάρξει κανεὶς νὰ τὴν σβῆση». «Ἡ ἰδικὴ μας ὅμως πολιτεία εὐρίσκεται στοὺς οὐρανοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ ἀναμένουμε τὸν Σωτῆρα», λέγει ὁ ἀπόστολος· καὶ «ἐσεῖς δὲν εἴσθε ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμον», ἔλεγε πρὸς τοὺς μαθητὰς Του ὁ Κύριος, πρὸς τοὺς ὁποίους πάλι λέγει ὅτι, «ὅταν θα τελοῦνται ὅλα αὐτά, ν'

ἀνασηκωθῆτε καὶ νά ὑψώσετε τὰ κεφάλια σας, διότι προσεγγίζει ἡ ἀπολύτρωσίς σας».

6. Βλέπετε ὅτι οἱ ζῶντες κατὰ τὸν Χριστὸ γεμίζουν ἀνεκφράστη χαρὰ καὶ παρρησία γιὰ τὰ συμβαίνοντα εὐθὺς ἔπειτα ἀπὸ ἐκεῖνα, ἐνῶ οἱ ζῶντες κατὰ τὴν σάρκα εἶναι γεμᾶτοι αἰσχύνη καὶ ὀδύνη καὶ κατῆφεια; Καθὼς φωνάζει καὶ ὁ Παῦλος λέγοντας, «ὁ Θεὸς θ' ἀποδώσει στὸν καθένα κατὰ τὰ ἔργα του, σ' ἐκείνους δηλαδή πού ἐπιζητοῦν μὲ ἔργο ἀγαθὸ κατὰ ὑπομονὴ δόξα καὶ τιμὴ καὶ ἀφθαρσία θὰ ἀποδώσει ζωὴ αἰώνια, ἐνῶ γιὰ τοὺς ἀπειθοῦντας στήν ἀλήθεια, πειθομένους δὲ στήν ἀδικία θὰ ὑπάρξει θυμὸς καὶ ὀργή, θὰ ὑπάρξει θλίψις καὶ στενοχώρια σὲ κάθε ἄνθρωπο πού κατεργάζεται τὸ κακό». Πραγματικὰ παλαιὰ ἐπὶ τοῦ Νῶε, ὅταν αὐξήθηκε ἡ ἁμαρτία καὶ ἐπικράτησε σὲ ὅλο σχεδὸν τὸ ἀνθρώπινο γένος, ἦλθε ἀπὸ τὸν Θεὸ κατακλυσμός, πού κατέστρεψε κάθε πνοή, ἐνῶ μόνο ὁ δίκαιος αὐτὸς μὲ τὴν οἰκογένειά του διαφυλάχθηκε γιὰ χάρη τῆς γενέσεως ἐνὸς δευτέρου κόσμου. Πάλι δὲ ἔπειτα ἀπὸ αὐτὸν ὁ Θεὸς τὴν αὐξηθεῖσα κακία περιέκοπτε μερικῶς, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι ὅταν ἀποτέφρωσε μὲ πῦρ τοὺς Σοδομίτες, κατεπόντισε στὴ θάλασσα τοὺς Φαραωνίτες, τὸ δὲ πάντολμο γένος τῶν Ἰουδαίων ἀπεδεκάτισε μὲ πείνα καὶ στάση, μὲ νόσους καὶ πικρὲς ποινές.

7. Ὁ κοινὸς ὅμως ἰατρός, πού ἐχρησιμοποίησε χάριν τοῦ γένους μας τὰ αὐστηρὰ φάρμακα καὶ ἰατρεύματα, δὲν παρέλειψε ἐκεῖνα πού εἶναι εὐάρεστα καὶ ὠφελοῦν μ' εὐχαρίστηση, ἀλλὰ ἀνύψωσε πατέρες, ἀνέδειξε προφῆτες, ἐτέλεσε σημεῖα, ἔδωσε τὸν μωσαϊκὸ νόμο, ἔστειλε ἀγγέλους. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὰ ἦσαν ἀνίσχυρα γιὰ τὴν ἀσυγκράτητη ὀρμὴ τῆς κακίας μας, κατῆλθε στὴ γῆ κλίνοντας πρὸς τὰ κάτω τοὺς οὐρανούς ὁ Ἴδιος ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ μεγάλο ἰατρικὸ πού καταπαύει τὶς βαρεῖές ἁμαρτίες· καὶ ἀφοῦ ἔγινε γιὰ μᾶς τὰ πάντα, πλὴν τῆς ἁμαρτίας, κατήργησε τὴν ἁμαρτία στὸν ἑαυτὸ Του· ἔπειτα ἐνίσχυσε κί' ἐμᾶς, ὥστε νά ἀμβλύνη τὸ

κεντρὶ ἐκείνης, καὶ ἐπαρδειγμάτισε στὸν σταυρὸ τοὺς ἀρχηγούς καὶ συνεργούς αὐτῆς καταργώντας διὰ τοῦ θανάτου τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσία τοῦ θανάτου.

8. Καί, ἀφοῦ ὅπως στήν ἐποχὴ τοῦ Νῶε κατέκλυσε μὲ ὕδωρ τοὺς ἁμαρτωλούς, ἔτσι ὕστερα κατέκλυσε τὴν ἁμαρτία διὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ χάριτός Του, ἀνέστησε τὸν ἑαυτὸ Του ἀθάνατο, σὰν σπέρμα καὶ ἀπαρχὴ τοῦ αἰωνίου κόσμου, σὰν παράδειγμα καὶ παράστασή τῆς, μὲ βεβαιότητα ἐλπιζομένης ἀπὸ ἐμᾶς, ἀναστάσεως. Ἀφοῦ δὲ ἀνέστη καὶ ἀναλήφθηκε στοὺς οὐρανοὺς, ἐξαπέστειλε σὲ ὅλη τὴν οἰκουμένη ἀποστόλους, προέβαλε μέγα στίφος μαρτύρων, προέστησε πλῆθος διδασκάλων, ἀνέδειξε συνάξεις ὁσίων. Ἐπειδὴ δέ, ἐνῶ ἔκαμε τὰ πάντα, χωρὶς νὰ παραλείψει τίποτε ἀπὸ τὰ ἀπαραίτητα, εἶδε πάλι τὴν κακία λόγῳ τοῦ αὐτεξουσίῳ τῆς προαιρέσεώς μας νὰ κορυφώνεται τόσο πολὺ, ἢ μᾶλλον τότε θὰ τὴν ἴδει νὰ ἀνυψώνεται, ὥστε τότε πλέον οἱ ἄνθρωποι νὰ προσκυνήσουν καὶ νὰ ὑπακούσουν στὸν Ἀντίχριστο, ἐγκαταλείποντας τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ τὸν ἀληθινὸ Χριστὸ Του· γι' αὐτὸ θὰ κατέλθῃ πάλι ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς μὲ πολλὴ δύναμι καὶ δόξα, ὄχι γιὰ νὰ μακροθυμήσει, ἀλλὰ γιὰ νὰ τιμωρήσει ἐκείνους πού διὰ τῶν πονηρῶν ἔργων ἐθησαύρισαν στοὺς ἑαυτοὺς των τὴν ὀργὴν κατὰ τὸν καιρὸ τῆς μακροθυμίας Του· καὶ τοὺς μὲν ἀθεραπεύτους θ' ἀποκόψει ἀπὸ τοὺς ὑγιεῖς ὡς σάπια μέλη καὶ θὰ τοὺς παραδώσῃ στό πῦρ, τοὺς δὲ ἰδικοὺς Του θ' ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν ἐπήρεια καὶ τὴν συναναστροφὴ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων καὶ θὰ τοὺς καταστήσῃ κληρονόμους τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

9. Εὐθύς λοιπὸν μετὰ τὴν βδελυρὰ παρρησία τοῦ Ἀντιχρίστου θὰ κλονήσῃ τὰ πάντα Αὐτός πού συγκρότησε τὰ πάντα, κατὰ τὸ λεχθὲν ἀπὸ τὸν προφήτη, ὅτι ἀκόμη μία φορὰ «ἐγὼ θὰ σείσω ὄχι μόνο τὴν γῆ, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανό». Εὐθύς λοιπὸν κλονίζει τὸν κόσμον καὶ λύει τὸ ἀνώτατο ὄριο

τοῦ σύμπαντος, συμπτύσσει τὸ οὐράνιο κύτος καὶ ἀναμιγνύει τὴν γῆ με πῦρ καὶ συγχέει τὸ πᾶν, ἀπὸ κάτω μὲν ἀναμοχλεύοντας τὰ παγκόσμια θὰ λέγαμε θεμέλια, ἀπὸ ἄνω δὲ στέλλοντας τὸ πλῆθος τῶν ἄστρων σὰν ἀπερίγραπτους κεραυνούς ἐπάνω στὰ κεφάλια τῶν θεοποιησάντων τὸν πονηρό, ἔτσι ὥστε δι' αὐτῶν πρῶτα νὰ τιμωρηθοῦν ὅσοι ἐπίστευσαν στὸν Ἀντίχριστο, διότι προσηλώθηκαν με τὸν νοῦ καὶ ἐπείσθησαν στὸν ἀντίθεο ὡς Θεό. Ἐπειτα δέ, ἀφοῦ ἐπιφανεῖ ὁ Ἰδιος με ἄφατη δόξα, διὰ δυνατῆς σάλπιγγος, ὅπως παλαιὰ δι' ἐμφυσήματος τὸν προπάτορα, θὰ ζωώσει ὅλους καὶ θὰ παρουσιάσει ἐνώπιόν Του ζωντανούς ὅλους τοὺς ἀπὸ τοὺς αἰῶνος νεκρούς. Καὶ τοὺς μὲν ἀσεβεῖς δέν θὰ φέρει σὲ κρίση οὔτε θὰ τοὺς ἀξιώσει κανένα λόγο· διότι οἱ ἀσεβεῖς, κατὰ τὸ γεγραμμένο, δέν θ' ἀναστηθοῦν γιὰ κρίσι, ἀλλὰ γιὰ κατάκρισι.

10. Θὰ προβάλει δὲ γιὰ τὴν κρίσι ὅλα τὰ δικά μας, κατὰ τὴν ἀναγινωσκομένη σήμερα φωνὴ τοῦ εὐαγγελίου· διότι, λέγει, «ὅταν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου στή δόξα Του καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μαζί Του». Κατὰ τὴν πρώτη Του παρουσία ἡ δόξα τῆς θεότητός Του ἐκρυπτόταν κάτω ἀπὸ τὴν σάρκα τὴν ὁποία ἀνέλαβε ἀπὸ ἐμᾶς ὑπὲρ ἡμῶν, τώρα κρύπτεται πρὸς τὸν Πατέρα στὸν οὐρανὸ μαζί με τὴν ὁμόθεη σάρκα, τότε δὲ θὰ ἀποκαλύψει ὅλη τὴ δόξα· διότι θὰ φανεῖ ὁλόλαμπρος ἀπὸ ἀνατολὴ ἕως τὴ δύση, περιουγάζοντας τὰ πέρατα με ἀκτίνες θεότητος, ἐνῶ παγκόσμιος καὶ ζωποιοὺς σάλπιγγα θὰ ἤχεῖ παντοῦ καὶ συγχρόνως θὰ συγκαλεῖ πρὸς Αὐτὸν τὰ πάντα. Προηγουμένως ἔφερε μὲν καὶ τοὺς ἀγγέλους μαζί Του, ἀλλὰ ἀφανῶς, συγκρατώντας τὸν ζῆλο τους κατὰ τῶν θεομάχων ὕστερα ὅμως θὰ φθάσει φανερὰ καὶ δέν θὰ ἀποσιωπήσει, ἀλλὰ θὰ ἐλέγξει καὶ θὰ παραδώσει τοὺς ἀπειθεῖς στίς ποινές.

11. «Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου στή δόξα Του καὶ ἔλθουν ὅλοι οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μαζί Του, τότε», λέγει, «θὰ καθίσει ἐπάνω στὸν θρόνο δόξας Του». Διότι ἔτσι προεῖδε καὶ προεῖπε ὁ Δανιήλ· «ἰδού», λέγει,

«έτοποθετήθηκαν θρόνοι και ἐκάθισε ὁ Παλαιὸς τῶν Ἡμερῶν καὶ εἶδα ὡσάν τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔρχεται ἐπάνω στίς νεφέλες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔφθασε ἕως τὸν Παλαιὸ τῶν Ἡμερῶν καὶ τοῦ ἐδόθη ὅλη ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἐξουσία- χίλιες χιλιάδες ἐλειτουροῦσαν σ' Αὐτὸν καὶ μύριες μυριάδες παραστέκονταν σ' Αὐτόν». Σὲ συμφωνία μὲ αὐτὸν λέγει καὶ τὸ Ἱερὸ εὐαγγέλιο, τότε «θὰ συναχθοῦν ὅλα τὰ ἔθνη ἐμπρὸς Του· καὶ θὰ τοὺς ξεχωρίσει ἀνάμεσά τους, ὅπως ὁ ποιμὴν ξεχωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ γίδια». Πρόβατα καλεῖ τοὺς δικαίους ὡς πρόαους καὶ ἐπιεικεῖς, πού ἐβάδισαν τὴν ὁμαλὴ ὁδὸ τῶν ἀρετῶν, τὴν πατημένη ἀπὸ Αὐτὸν τὸν Ἰδιο, καὶ ὡς ἀφομοιωμένους μὲ Αὐτὸν ἐπειδὴ καὶ Αὐτὸς ὀνομάσθηκε Ἀμνὸς ἀπὸ τὸν Πρόδρομο καὶ Βαπτιστὴ πού εἶπε, «ἰδοὺ ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ πού ἀπαλείφει τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου». Γίδια δὲ καλεῖ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὡς θρασεῖς καὶ ἀτάκτους, καὶ φερομένους πρὸς τοὺς κρημνοὺς τῆς ἁμαρτίας. Καὶ λέγει, τοὺς πρώτους θὰ τοποθετήσῃ δεξιὰ Του ὡς ἐργάτες δεξιῶν ἔργων, τοὺς ἄλλους πού δεν εἶναι ἐργάτες τέτοιων ἔργων θὰ τοποθετήσῃ στ' ἀριστερά. «Τότε θὰ εἶπῃ ὁ Βασιλεὺς», λέγει, χωρὶς νὰ προσθέσῃ ποῖος ἢ ποιῶν βασιλεὺς, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ Αὐτὸν διότι μὲ ὅλο πού καὶ ἐκεῖ εἶναι πολλοὶ κύριοι καὶ βασιλεῖς, ἀλλὰ Ἕνας εἶναι πραγματικὰ Κύριος, Ἕνας βασιλεὺς, ὁ φυσικὸς δεσπότης τοῦ σύμπαντος. Θὰ εἰπεῖ λοιπὸν τότε στοὺς ἀπὸ τὰ δεξιὰ Του ὁ μόνος βασιλεὺς• «ἐμπρὸς οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἐτοιμασμένη γιὰ σᾶς ἀπὸ τὴν θεμελίωση τοῦ κόσμου βασιλεία».

12. Πραγματικὰ πρὸς αὐτὸ ἀπέβλεπε ἡ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ σύστασις τοῦ κόσμου καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸ ἀπέβλεπε ἡ ἐπουράνια ἐκείνη καὶ ἀρχαιοτάτη βουλή τοῦ Πατρὸς, κατὰ τὴν ὁποία ὁ ἄγγελος τῆς μεγάλης βουλῆς τοῦ Πατρὸς ἐπεξεργάσθηκε τὸν ἄνθρωπο ὡς ζῶο ὄχι μόνο κατ' εἰκόνα, ἀλλὰ καὶ καθ' ὁμοιώσῃ Του, γιὰ νὰ δυνηθεῖ κάποτε νὰ χωρέσῃ τὴν μεγαλειότητα τῆς θείας βασιλείας, τὴν μακαριότητα τῆς θείας

κληρονομίας, τὴν τελειότητα τῆς εὐλογίας τοῦ ἀνωτάτου Πατρὸς, γιὰ τὴν ὁποία ἔγιναν ὅλα τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα. Διότι δὲν εἶπε “τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου”, ἀλλὰ ἀπροσδιορίστως «τοῦ κόσμου», τόσο τοῦ οὐρανοῦ, ὅσο καὶ τοῦ ἐπιγείου. Ὅχι δὲ μόνο αὐτός, ἀλλὰ καὶ ἡ θεία καὶ ἀπόρρητη κένωσις, ἡ θεανδρική πολιτεία, τὰ σωτήρια πάθη, ὅλα τὰ μυστήρια, γι’ αὐτὸν τὸν σκοπὸ ἐρρυθμίσθησαν προνοητικῶς καὶ πανσόφως, ὥστε αὐτός πού θὰ φανεῖ πιστὸς στὰ παρόντα ν’ ἀκούσει ἀπὸ τὸν Σωτήρα· «εὐγε, δοῦλε ἀγαθέ, ἀφοῦ ἐφάνηκες πιστὸς στὰ ὀλίγα, θὰ σέ ὀρίσω οἰκονόμο σὲ πολλά· εἴσελθε στή χαρὰ τοῦ Κυρίου σου». Ἐλθετε λοιπὸν, λέγει, ὅσοι ἐχρησιμοποίησατε κατὰ τὴν γνώμη μου τὸν ἐπίγειο καὶ φθαρτὸ καὶ πρόσκαιρο κόσμο καλῶς, κληρονομήσατε καὶ τὸν ἐπικείμενο καὶ μόνιμο καὶ ἐπουράνιο κόσμο. Διότι «ἐπέινασα καὶ μοῦ ἐδώσατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ μ’ ἐποτίσατε, ξένος ἦμουν καὶ μὲ περιμαζεύσατε, γυμνὸς καὶ μὲ ἐνδύσατε, ἀσθένησα καὶ μὲ ἐπισκεφθήκατε, ἦμουν σίς φυλακές καὶ ἦλθατε πρὸς ἐμένα».

13. Ἐδῶ πρέπει νὰ συζητηθεῖ γιὰ ποιοῦ λόγου ἐμνημόνευσε μόνο τὴν ἐλεημοσύνη καὶ γι’ αὐτὴν μόνο ἔδωσε ἐκείνη τὴν εὐλογία καὶ τὴν κληρονομία· καὶ τὴν βασιλεία. Ἀλλὰ δὲν ἐμνημόνευσε μόνο αὐτὴν γιὰ ὅσους ἀντιλαμβάνονται τὰ ἀκουόμενα. Ἐπειδὴ δηλαδὴ προηγουμένως ἐκάλεσε πρόβατα τοὺς ἐργάτες τῆς, μὲ αὐτὸν τὸν χαρακτηρισμὸ ἐπιβεβαίωσε τόσο τὴν πρὸς Αὐτὸν ὁμοίωση καὶ κάθε ἀρετὴ τους, ὅσο καὶ ὅτι ἦσαν ἔτοιμοι συνεχῶς γιὰ τὸ θάνατο ὑπὲρ τοῦ καλοῦ, ὅπως βέβαια καὶ Αὐτὸς ὁδηγήθηκε «ὡς πρόβατο γιὰ σφαγὴ καὶ ὡς ἀμνὸς ἄφωνος ἐμπρὸς σ’ αὐτὸν πού τὸν κουρεύει», κατὰ τὸ γεγραμμένον.

14. Αφοῦ λοιπὸν τέτοιοι εἶναι καὶ αὐτοί, ἐγκωμιάζει ἰδιαίτερος τὴν φιλανθρωπία· διότι πρέπει καὶ αὐτὴν, ὡς δεῖγμα καὶ καρπὸ τῆς ἀγάπης, νὰ τὴν ἔχει σὰν κεφαλὴ πού ὑπέρεκειται ὅλων τῶν ἄλλων ἀρετῶν αὐτός πού πρόκειται νὰ κληρονομήσει τὴν αἰδία ἐκείνη βασιλεία. Αὐτὸ τὸ ἔδειξε

ὁ Κύριος καὶ μὲ τὴν παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων· διότι δὲν εἰσάγονται στὸν θεῖο νυμφῶνα ὅσες τύχουν, ἀλλὰ οἱ στολισμένες μὲ παρθενία, ἢ ὅποια δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ χωρὶς ἄσκησι καὶ ἐγκράτεια, καθὼς καὶ χωρὶς πολλοὺς καὶ ποικίλους γιὰ τὴν ἀρετὴ ἀγῶνες, προσέτι δὲ αὐτές πού κρατοῦν λαμπάδες στὰ χέρια, δηλαδὴ τὸν νοῦ τους καὶ τὴν μέσα σ' αὐτὸν ἀγρυπνὴ γνώση, πού ἐπιβαίνει καὶ στηρίζεται στό πρακτικὸ τῆς ψυχῆς, τὸ δηλούμενο μὲ τὰ χέρια, καὶ ἀφιερώνεται διὰ βίου στὸν Θεὸ καὶ συνάπτεται μὲ τὶς ἀπὸ αὐτὸν λάμπεις. Χρειάζεται ὅμως καὶ ἀφθονο ἔλαιο, ὥστε νὰ διαρκεῖ τὸ ἀναμμά τους. Ἐλαιο δὲ εἶναι ἡ ἀγάπη, πού εἶναι κορυφὴ τῶν ἀρετῶν. Ὅπως λοιπόν, ἂν θέσεις θεμέλια καὶ οἰκοδομήσεις ἐπάνω σ' αὐτὰ τοὺς τοίχους, δὲν προσθέσεις δὲ τὴν ὀροφή, τὰ ἀφήνεις ὅλα ἐκεῖνα ἄχρηστα, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ἂν ἀποκτήσεις ὅλες τὶς ἀρετές, δὲν προσαποκτήσεις δὲ τὴν ἀγάπη, ὅλες ἐκεῖνες εἶναι ἄχρηστες καὶ ἀνωφελεῖς • καὶ ἡ ὀροφή τῆς οἰκίας ὅμως, χωρὶς τὰ στοιχεῖα πού τὴν συγκρατοῦν, δὲν μπορεῖ νὰ οἰκοδομηθεῖ.

15. Καὶ ὁ Κύριος λοιπόν προσφέρει τὴν κληρονομία Του σὲ ὅσους ἔχουν σφραγίσει τὶς ἄλλες ἀρετές διὰ τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης καὶ ἀνέβηκαν σ' αὐτὴν διὰ τοῦ ἀνεπιλήπτου βίου ἢ κατέφυγαν πρὸς αὐτὴν διὰ μετανοίας. Ἀπὸ αὐτοὺς ἐγὼ τοὺς μὲν πρώτους καλῶ υἱούς, διότι εἶναι φύλακες μυστικῆς ἀπὸ τὸν Θεὸ ἀναγεννήσεως, τοὺς δὲ δευτέρους μισθωτούς, διότι ξαναποκτοῦν τὴν χάρη διὰ τῶν πολυειδῶν ἰδρώτων τῆς μετανοίας καὶ διὰ τῆς ταπεινώσεως ὡς μισθόν.

16. Γι' αὐτό, ἀφοῦ προηγουμένους στὰ θεῖα εὐαγγέλια ἐξήγησε πολυειδῶς τὰ σχετικὰ μὲ τὴν Κρίση, ἔπειτα ἐξέθεσε τὰ περὶ τῆς ἀγάπης μὲ τὴν ἀποψη ὅτι τελειοποιεῖ ἢ ἐπαναφέρει τὶς ἐκεῖ ἀπαριθμούμενες ἀρετές. Ἀλλὰ οἱ δίκαιοι θ' ἀποκριθοῦν μὲ τὰ λόγια· «Κύριε, πότε σὲ εἶδαμε νὰ πεινᾶς καὶ σ' ἐθρέψαμε, ἢ νὰ διψᾶς καὶ σ' ἐποτίσαμε; Πότε σὲ εἶδαμε ξένο καὶ σὲ συμμαζεύσαμε, ἢ γυμνὸν καὶ σὲ ἐνδύσαμε; Πότε σὲ εἶδαμε ἀσθενῆ

ἢ στήν φυλακὴ καὶ σ' ἐπισκεφθήκαμε;». Βλέπετε ὅτι οἱ ἀπὸ τὰ δεξιὰ καλοῦνται καὶ δίκαιοι; Ἐπομένως γι' αὐτούς ὁ ἔλεος προέρχεται ἀπὸ τὴν δικαιοσύνη καὶ εἶναι μὲ δικαιοσύνη. Βλέπετε δὲ ἄλλην ἀρετὴ, τὴν ταπείνωσι, νὰ προσμαρτυρεῖται στοὺς δικαίους ἀπὸ τὸ πλήρωμα τῆς ἀγάπης; Διότι ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι ἀνάξιοι τῆς ἀνακηρύξεως καὶ τῶν ἐπαίνων, σὰν νὰ μὴν ἔπραξαν κανένα ἀγαθόν, αὐτοὶ πού μαρτυροῦνται ὅτι δὲν ἄφησαν κανένα ἀγαθὸ ἄπρακτο.

17. Γι' αὐτό, νομίζω, ὁ Κύριος ἀποκρίνεται σ' αὐτούς παρηρησία, γιὰ ν' ἀναφανοῦν ὅτι εἶναι τέτοιας μορφῆς καὶ ἀνυψωθοῦν μὲ τὴν ταπείνωσι καὶ δικαίως εὗρουν ἀπὸ Αὐτὸν χάρι, τὴν ὁποία ὁ Κύριος παρέχει ἀφθόνως στοὺς ταπεινοὺς, «διότι ὁ Κύριος ἀντιτάσσεται στοὺς ὑπερηφάνους, ἐνῶ στοὺς ταπεινοὺς δίδει χάρι», ὁ ὁποῖος καὶ τώρα λέγει πρὸς αὐτούς • «πραγματικὰ σὰς λέγω, ἐφ' ὅσον τὰ ἐπράξατε σ' ἓνα ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ἐλαχίστους, τὰ ἐκάματε σ' ἔμενα». Καλεῖ τὸν ἄλλο ἐλάχιστον γιὰ τὴν πτωχεία καὶ τὴν εὐτέλεια, ἀδελφὸν δέ, διότι καὶ αὐτὸς ἔτσι ἔζησε κατὰ σάρκα ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Ἀκούσετε καὶ εὐφρανθεῖτε, ὅσοι εἴσθε πτωχοὶ καὶ ἐνδεεῖς· διότι κατὰ τοῦτο εἴσθε ἀδελφοὶ τοῦ Θεοῦ· κι ἂν εἴσθε πτωχοὶ καὶ εὐτελεῖς ἀκουσίως, καταστήσατε ἐκούσιο γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας τὸ ἀγαθὸ διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς εὐχαριστίας. Ἀκούσετε οἱ πλούσιοι καὶ ποθήσετε τὴν εὐλογημένη πτωχεία, γιὰ νὰ γίνετε κληρονόμοι καὶ ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ, γνησιώτεροι μάλιστα ἐκείνων πού ἐπτώχευσαν ἀκουσίως· διότι ἐκεῖνος ἐπτώχευσε γιὰ μᾶς ἐκούσιως. Ἀκούσετε καὶ στενάξτε ἐσεῖς πού περιφρονεῖτε τοὺς ἀδελφούς σας, ὅταν ὑποφέρουν, μᾶλλον δὲ τοὺς ἀδελφούς τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν μεταδίδετε στοὺς ἐνδεεῖς ἀπὸ ὅσα διαθέτετε ἄφθονα, τροφή, σκέπη, ἐνδυμασία, ἐπιμέλεια κατάλληλη, καὶ δὲν προσφέρετε τὸ περισσευμὰ σας στό ὑστέρημα ἐκείνων. Μᾶλλον δὲ ἄς ἀκούσωμε καὶ ἄς στενάξωμε, ἀφοῦ κι ἐγὼ ὁ ἴδιος πού σὰς λέγω αὐτά, ἐλέγχομαι ἀπὸ τὴν συνείδησί μου ὅτι

δέν εἶμαι τελείως ἔξω ἀπὸ τὸ πάθος· διότι, ἐνῶ πολλοὶ ῥίγοῦν καὶ στεροῦνται, ἐγὼ εἶμαι γεμάτος καὶ ἐνδεδυμένος. Πολὺ δὲ περισσότερο ἄξιοι πένθους εἶναι αὐτοὶ πού ἔχουν καὶ κατέχουν θησαυροὺς περισσότερους ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ἀνάγκη ἢ καὶ φροντίζουν νὰ τοὺς αὐξήσουν· ἐνῶ εἶναι προσταγμένοι ν' ἀγαποῦν τὸν πλησίον σὰν τοὺς ἑαυτοὺς των, δέν τοὺς θεωροῦν οὔτε σὰν τὸ χῶμα. Διότι τί ἄλλο εἶναι ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος, πού ἀγαπήσαμε περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς;

19 Ἀλλὰ ἄς ἐπιστραφοῦμε, ἄς μετανοήσωμε καὶ ἄς κοινωνήσωμε ἐξυπηρετώντας τίς ἀνάγκες τῶν ἀνάμεσά μας πτωχῶν ἀδελφῶν μὲ ὅσα ἔχουμε. Καὶ ἂν δέν εἶμαστε διατεθειμένοι ν' ἀδειάσωμε θεοφιλῶς ὅλα τὰ ὑπάρχοντα, τουλάχιστον νὰ μὴ τὰ κατακρατήσωμε ὅλα γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς μας ἀσπλάγχχνως· ἀλλὰ τὸ μὲν ἓνα ἄς τὸ πράξωμε, γι' αὐτὸ δὲ πού θὰ παραλείψωμε, ἄς ταπεινωθοῦμε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ ἐπιτύχωμε ἀπὸ αὐτὸν συγγνώμη, διότι ἡ φιλανθρωπία Του ἀναπληρῶνει τὴν ἔλλειψί μας, γιὰ νὰ μὴ, ὃ μὴ γένοιτο, ἀκούσωμε τὴν ἀπαίσια φωνή· διότι, λέγει, «τότε θὰ εἰπεῖ καὶ στοὺς ἀπὸ τὰ ἀριστερά·φεύγετε ἀπὸ ἔμενα οἱ καταράμενοι». Πόσο φοβερὸ εἶναι τοῦτο! Απομακρυνθεῖτε ἀπὸ τὴ ζωὴ, ἐκβληθεῖτε ἀπὸ τὴν τρυφή, στερηθεῖτε τὸ φῶς!

20. Καὶ δέν λέγει μόνο τοῦτο, ἀλλὰ προχωρεῖ·«φεύγετε ἀπὸ ἔμένα οἱ καταράμενοι, στό αἰώνιο πῦρ, τὸ ἐτοιμασμένο γιὰ τὸν Διάβολο καὶ τοὺς ἀγγέλους του». Ὅπως δηλαδὴ οἱ ἀπὸ τὰ δεξιὰ θὰ ἔχουν ζωὴ, καὶ μάλιστα μὲ τὸ παραπάνω, ζωὴ μὲν ἀφοῦ θὰ συνευρίσκωνται μὲ τὸν Θεό, μὲ τὸ παραπάνω δὲ ἀφοῦ θὰ εἶναι υἱοὶ καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας Του, ἔτσι καὶ οἱ ἀπὸ τὰ ἀριστερά, ἀποτυγχάνοντας ν' ἀποκτήσουν τὴν ἀληθινὴ ζωὴ λόγω τῆς ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τὸν Θεό, θὰ εὔρουν καὶ παραπάνω κακό, ἀφοῦ θὰ ἔχουν συνταχθεῖ μὲ τοὺς δαίμονες καὶ θὰ παραδοθοῦν στό κολαστικὸ πῦρ.

21. Ποίου δὲ εἶδους εἶναι τὸ πῦρ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο ἄπτεται καὶ τῶν σωμάτων καὶ τῶν λογικῶν σὲ σώματα ὄντων, καὶ τῶν ἀσωμάτων πνευμάτων, θλίβοντας καὶ στενοχωρώντας τὰ παντοτινά, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου θὰ λειώσει καὶ τὸ δικὸ μας πῦρ, κατὰ τὸ γεγραμμένο, «τὰ καιόμενα στοιχεῖα θὰ λειώσουν»; Πόση προσθήκη φέρει στήν ὀδύνη τὸ ἀνέλπιδο τῆς ἀπολυτρώσεως; Διότι, λέγει, ὑπάρχει ποταμός, πού παρασύρει τὸ πῦρ ἐκεῖνο, ὅπως φαίνεται, καὶ τὸ φέρει μακρύτερα ἀπὸ τὸν Θεό. Γι' αὐτὸ δὲν εἶπε “πορευθεῖτε”, ἀλλὰ «πορεύεσθε ἀπὸ ἐμένα οἱ καταραμένοι»· διότι ἔχετε ἀφθόνως δεχθεῖ τίς κατάρεις ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς, καὶ μὲ ὅλο πού ὑπέφεραν ἐκεῖνοι, ἐσεῖς πάντως εἴσθε ἄξιοι κατάρεις. Λέγει δὲ πρὸς αὐτοὺς «πηγαίνετε στό πῦρ τὸ ἐτοιμασμένο» ὄχι γιὰ σᾶς, ἀλλὰ γιὰ τὸν Διάβολο καὶ τοὺς ἀγγέλους του· διότι τοῦτο δὲν εἶναι προηγούμενο δικό μου θέλημα, δὲν σᾶς ἔπλασα γι' αὐτό, δὲν ἐτοίμασα γιὰ σᾶς τὴν φωτιά. Τὸ ἄσβεστο πῦρ ἔχει ἀναφθεῖ γιὰ τοὺς δαίμονες πού ἔχουν ἀμετάβλητη τὴν ἔξι τῆς κακίας, μὲ τοὺς ὁποίους σᾶς συνέδεσε ἢ σύμφωνη μ' ἐκείνους ἀμετανοήτη γνώμη. Εἶναι λοιπὸν ἐθελοντικὴ ἢ συμβίωσις μὲ τοὺς πονηροὺς ἀγγέλους. «Διότι ἐπέинаσα καὶ δὲν μοῦ ἐδώσατε νά φάγω, ἐδίψασα καὶ δὲν μὲ ἐποτίσατε, ξένος ἦμουν καὶ δὲν μὲ συμμαζεύσατε, γυμνὸς καὶ δὲν μὲ ἐνδύσατε, ἀσθενὴς καὶ στή φυλακὴ ἦμουν καὶ δὲν μ' ἐπισκεφθήκατε». Ὅπως, ἀδελφοί, ἡ ἀγάπη καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης εἶναι πλήρωμα τῶν ἀρετῶν, ἔτσι τὸ μῖσος καὶ τὰ ἔργα τοῦ μίσους, ὁ ἀσυμπαθὴς τρόπος, ἡ ἀκοινωνήτη γνώμη, εἶναι πλήρωμα τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ὅπως τὴ φιλανθρωπία ἀκολουθοῦν καὶ συνυπάρχουν μὲ αὐτὴν οἱ ἀρετές, ἔτσι τὴν μισανθρωπία ἀκολουθοῦν οἱ κακίες· γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ αὐτὴν μόνον καταδικάζονται.

22. Θὰ ἤθελα λοιπὸν νά εἶπω ὅτι δὲν ὑπάρχει κανένα δεῖγμα μίσους μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ νά προτιμοῦμε ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ τὸ ἀφθονο ἀργύριο· ἀλλὰ βλέπω τὴν κακία νά ἔχει εὐρεὶ καὶ μεγαλύτερο δεῖγμα τῆς

μισανθρωπίας. Υπάρχουν δηλαδή άνθρωποι που όχι μόνο δεν έλεούν από όσα διαθέτουν πλουσίως, αλλά και σφετερίζονται τὰ ξένα. Ἄς συλλογισθοῦν λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀπόφαση πρὸς τοὺς μὴ ἐλεήμονες, τί θὰ εὔρουν αὐτοὶ καὶ τί θὰ πάθουν, καὶ ποίας ἀκατανοήτης καὶ ἀφόρητης καταδίκης εἶναι ἄξιοι, ἄς ἀποστοῦν ἀπὸ τὴν ἀδικία καὶ ἄς ἐξιλεώσουν τὸ θεῖο διὰ τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. Ἐκεῖνοι δὲ θ' ἀποκριθοῦν τότε ὡς ἐξῆς· «Κύριε, πότε σὲ εἶδαμε νά πεινᾶς ἢ νά διψᾶς ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενή ἢ φυλακισμένον, καὶ δὲν σὲ ὑπηρετήσαμε;».

23. Βλέπετε καὶ αὐτὸ τὸ τελευταῖο κακό, τὴν ὑπερηφάνεια, συνεζυγμένη μὲ τὸν ἀσυμπαθὲς τρόπο, ὅπως τὴν ταπεινώσει μὲ τὴν συμπάθεια; Οἱ δίκαιοι ἐγκωμιαζόμενοι γιὰ τὴν φιλανθρωπία τους, ταπεινώνονται περισσότερο, δὲν δικαιώνουν τοὺς ἑαυτοὺς των. Οἱ ὑπερήφανοι, ὅταν κατηγοροῦνται γιὰ τὴν ἀσπλαγχνία τους ἀπὸ τὸν ἀψευδῆ, δὲν προσπίπτουν ταπεινωμένοι, ἀλλὰ ἀντιλέγουν καὶ δικαιώνουν τοὺς ἑαυτοὺς των. Γι' αὐτὸ καὶ θ' ἀκούσουν τὰ λόγια· «ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ἐφ' ὅσον δὲν τὸ ἐπράξατε σ' ἓνα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἐλαχίστους, δὲν τὸ ἐκάματε οὔτε σ' ἔμενα». Κι ἔτσι θὰ μεταβοῦν, λέγει, «αὐτοὶ μὲν σὲ αἰώνια κόλασι. οἱ δὲ δίκαιοι σὲ αἰώνια ζωή».

24. Ἄς ἐλεήσωμε λοιπὸν τοὺς ἑαυτοὺς μας, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ἐλέους πρὸς τοὺς ἀδελφούς, ἄς ἀποκτήσωμε διὰ τῆς συμπαθείας τὴν συμπάθεια, ἄς εὐεργετήσωμε γιὰ νά εὐεργετηθοῦμε. Ἡ μὲν ἀνταπόκρισις εἶναι ὁμοία, διότι πρόκειται γιὰ εὐποιία καὶ φιλανθρωπία, γιὰ ἀγάπη καὶ ἔλεος καὶ συμπάθεια· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἴση κατὰ τὴν ἀξία καὶ τὸ μέτρο τῆς ὑπεροχῆς. Διότι ἐσὺ μὲν παρέχεις ἀπὸ ὅσα ἔχει ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅσο μπορεῖ νά εὐεργετήσῃ ὁ ἄνθρωπος, παίρνεις δὲ σὲ ἀνταπόδοση ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ ἀκενώτους θησαυροὺς ἑκατονταπλάσια καὶ τὴν αἰώνια ζωή, καὶ εὐεργετήσαι ἀπὸ ὅσα καὶ ὅσο μπορεῖ ὁ Θεὸς νά εὐεργετήσῃ, «πράγματα

πού ὀφθαλμὸς δέν εἶδε καὶ οὐς δέν ἄκουσε καὶ πού δέν ἀνέβηκαν στήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου».

25. Ἄς σπεύσωμε λοιπὸν γιά νά ἐπιτύχωμε τὸν πλοῦτο τῆς ἀγαθότητος, ἄς ἀγοράσωμε μὲ ὀλίγα ἀργύρια αἰώνια κληρονομία, ἄς φοβηθοῦμε τέλος τὴν ἀπόφαση ἐναντίον τῶν ἀνοικτιζομένων, γιά νά μὴ κατακριθοῦμε ἀπὸ αὐτὴν ἐκεῖ• ἄς μὴ φοβηθοῦμε μὴ τυχὸν γίνωμε πτωχοί, δίδοντας ἐλεημοσύνη, διότι θ' ἀκούσωμε ἀπὸ τὸν Χριστό, «ἔλθετε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν γῆ». Ἄς φοβηθοῦμε καὶ ἄς κάμωμε τὸ πᾶν, γιά νά μὴ φανοῦμε ἀνάξιοι τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ἀσπλαχνίας· «διότι αὐτὸς πού δέν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸ του, πού τὸν εἶδε», λέγει ὁ εὐαγγελιστής, «πῶς θ' ἀγαπήσει τὸν Θεὸ πού δέν τὸν εἶδε», αὐτὸς δὲ πού δέν ἀγαπᾷ τὸν Θεὸ πῶς θὰ συννιπάρξει μὲ Αὐτόν; Καὶ αὐτὸς πού δέν συννιπάρχει μὲ Αὐτόν θ' ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ Αὐτόν· ὁ δὲ ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ Αὐτόν ὅπωςδήποτε θὰ πέσει στή γέεννα τοῦ πυρός.

26. Ἀλλὰ ἐμεῖς ἄς ἐπιδείξωμε ἔργα ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας ἐν Χριστῷ, ἐλεώντας τοὺς πτωχοὺς, ἐπιστρέφοντας τοὺς πλανημένους, σὲ ὅποια πλάνη καὶ πτώχεια καὶ ἂν εἶναι, δικαιώνοντας τοὺς ἀδικουμένους, δυναμώνοντας τοὺς κατακοίτους ἀπὸ ἀσθένεια, εἴτε πάσχουν τοῦτο διὰ τῶν αἰσθητῶν ἐχθρῶν καὶ νοσημάτων εἴτε διὰ τῶν ἀοράτων πονηρῶν πνευμάτων καὶ τῶν παθῶν τῆς ἀτιμίας, ἐπισκεπτόμενοι τοὺς φυλακισμένους, ἀλλὰ καὶ ἀνεχόμενοι αὐτούς πού μᾶς κτυποῦν, καὶ χαρίζοντας ὁ ἓνας στόν ἄλλο ὅποια μομφὴ ἔχει ἐναντίον του, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς μᾶς τὴν ἐχάρισε. Καὶ γενικῶς, ἄς ἐπιδείξωμε τὴν μεταξὺ μας ἀγάπη μὲ κάθε τρόπο καὶ μὲ κάθε ἔργο καὶ λόγο, γιά νά ἐπιτύχωμε τὴν ἀπὸ τὸν Θεὸ ἀγάπη, νά εὐλογηθοῦμε ἀπὸ Αὐτόν καὶ νά κληρονομήσωμε τὴν ἐπηγγελμένη σ' ἐμᾶς καὶ γιά μᾶς οὐράνια καὶ αἰώνια βασιλεία ἀπὸ τὴν θεμελίωση τοῦ κόσμου.

27. Αὐτὴν εἶθε ν' ἀποκτήσωμε ὅλοι ἐμεῖς, μὲ τὴν χάρη καὶ τὴν
φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μαζί με τὸν Ὅποῖο πρέπει στόν
Πατέρα, καθὼς καὶ στό Ἅγιο Πνεῦμα, τιμὴ καὶ δόξα στούς αἰῶνες τῶν
αἰῶνων. Γένοιτο.

Πηγή: Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου Καρέα

Επιμέλεια: π. Στέφανος Κωστόπουλος

(Καθεδρικός Ιερός Ναός Αγίας Τριάδος Βύρωνος)